

1.7.2015

Sändning av laboratorieprover

Provförsändelser transporteras inrikes bland annat som brev, svarsförsändelse, paket eller frakt. För provförsändelser som sänds som paket ska tilläggstjänsten Specialhantering väljas. Försändelsen lämnas för transport genom att föra den till Postis serviceställe eller beställa avhämtning av den från önskat ställe. Ett prov får inte lämnas i en brevlåda och det får inte vara ett kadaver.

Avsändaren svarar för att substansen klassificeras, förpackas och märks på rätt sätt. Avsändaren svarar även för att försändelsen lämnas för transport på behörigt sätt enligt TFÄ*-lagen (719/1994) samt förordningar och bestämmelser som har utfärdats med stöd av denna. Avsändaren svarar även för att namnet, klassificeringen och de andra erforderliga uppgifterna antecknas på rätt sätt i dokumenten.

På varje försändelse antecknas avsändarens kontaktuppgifter. Om försändelsen förpackas av till exempel en patient, får hen tydliga anvisningar om förpackningen och märkningarna. För att sända ämnen som packats i torris krävs ett särskilt TFÄ-avtal och separata anvisningar för avsändaren. Ett TFÄ-avtal görs genom en kontaktperson på Posti.

Postis TFÄ-säkerhetsrådgivare hjälper efter behov till med tolkningen av instruktionen och i frågor som gäller försändelsen. Mer information om transport av ämnen som klassificeras som farliga finns även på Kommunikationsministeriets webbplats www.lvm.fi/web/fi/vak.

Smittförande ämnen

Ämnen som man vet innehåller eller med rimlig säkerhet antas innehålla sjukdomsagenser är smittförande. Som sjukdomsagenser definieras mikroorganismer eller andra ämnen såsom prioner som kan ge upphov till sjukdomar bland människor eller djur. Smittförande ämnen ska klassificeras i TFÄ-klassen 6.2 och enligt UN-nummer 2814, 2900 eller 3373.

Smittförande ämnen – UN 2814 och UN 2900

Ämnena ska klassificeras enligt UN-nummer 2814 eller UN 2900, om dessa transporteras i en form som efter exponering orsakar en i övrigt frisk människa eller ett friskt djur en sjukdom som leder till en permanent skada, livsfara eller dödsfall. Primärt transporterar Posti inte dessa ämnen. I fråga om försändelser med ämnen som hör till denna grupp ska Postis kontaktperson eller en TFÄ-säkerhetsrådgivare kontaktas.

Smittförande ämnen – UN 3373

De smittförande ämnen som inte uppfyller kriterierna för UN-nummer 2814 eller 2900 klassificeras enligt UN-numret UN 3373. Det officiella namnet på dessa ämnen är BIOLOGISKT ÄMNE, KATEGORI B.

Förpackning av ämnen som klassificerats med numret UN 3373

Bestämmelser om förpackningen av ämnen som klassificeras enligt UN-nummer UN 3373 finns i förpackningsinstruktionen P 650:

- Vid sändning används en förpackning av god kvalitet som håller stötar och belastningar under en sedvanlig transport.
- Förpackningen får inte läcka i sedvanliga transportförhållanden.
- Förpackningen ska bestå av tre delar:

- ett primärkärl (bild 1)
- en sekundärförpackning (bild 2) och
- en ytterförpackning.

- Primärkärlen och sekundärförpackningen ska vara täta.

- Primärkärlen ska antingen slås in separat eller hållas åtskilda så att de inte kommer i beröring med varandra (bild 3).

- Mellan primärkärl som innehåller vätska och sekundärförpackningar ska absorberande material placeras, och detta ska kunna absorbera innehållet i primärkärlen helt och hållet.

- Sekundärförpackningarna ska packas i ytterförpackningen med lämpligt stötdämpande material (bild 4).

- Förpackningen ska märkas med en kvadrat ställd på ett hörn. Kvadraten ska innehålla texten UN 3373. Bredvid kvadraten ska märkningen "BIOLOGISKT ÄMNE, KATEGORI B" finnas. Märkningen ska vara tydligt synlig och läsbar (bild 5).

- UN 3373-proverna kan inte transporteras per flygpost inrikes eller till utlandet. Detta kan påverka transporttiden på långa sträckor.

- Posti förutsätter att en gul- och svartrandig låda används som ytterförpackning.

1.7.2015

Prover som befriats från TFÄ-bestämmelserna

Provförsändelser som befriats från bestämmelserna finns i lagsamlingen "Transport av farliga ämnen på väg 2015", punkt 2.2.62.1.5. Till exempel prover som tagits från människor eller djur och som med mycket liten sannolikhet är smittbärande omfattas inte av TFÄ-bestämmelserna, om de har förpackats och märkts på det sätt som beskrivas här. Exempel på dessa prover finns i punkt 2.2.62.1.5.8 i lagsamlingen. En expert bedömer om ett ämne eller ett prov kan befrias från bestämmelserna.

Förpackning av prover som befriats från TFÄ-bestämmelserna

Prover tagna från människor och djur som med mycket liten sannolikhet innehåller sjukdomsagenser ska förpackas omsorgsfullt.

- Vid sändning används en förpackning av god kvalitet som håller stötar och belastningar under en sedvanlig transport.
- Förpackningen får inte läcka i sedvanliga transportförhållanden.
- Förpackningen skall bestå av ett vätsketätt primärkärl och en sekundärförpackning samt en ytterförpackning.
- Mellan primärkärlen med ämnen i vätskeform och sekundärförpackningarna placeras ett absorberande material.
- Förpackningarna förses med texten "Undantaget medicinskt prov" respektive "Undantaget veterinärmedicinskt prov" (bild 6)
- Dessa prover kan också transporteras per flyg. För flygtransporten krävs märkningen "Exempt human specimen" eller "Exempt animal specimen".
- Posti förutsätter att en gul- och svartrandig låda används som ytterförpackning.

Mer information

Mer information om sändning av farliga ämnen lämnas av Postis kontaktperson eller TFÄ-säkerhetsrådgivaren Pauliina Auveri tfn 020 452 0092, pauliina.auveri@posti.com och vår kundtjänst:

Kundtjänst för konsumenter 0200 27100, kundtjanst@posti.com
Företagskundtjänst 0200 75000, foretagskundtjanst@posti.com

*TFÄ, dvs. transport av farliga ämnen